

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: здобувач ІV курсу 451 групи,
денної форми навчання

Спеціальності 076 Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність

Освітньо-професійної програми

Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Плаксін Валерій Валерійович

Керівник: Мельникова К.В., кандидатка
економічних наук, доцентка

Яценко В.Ф. кандидатка

економічних наук, доцентка

Рецензент: Карнаушенко А.С., к.е.н., голова
СФГ “Олексієнко С.М.”

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

- 1.1 Поняття та ознаки фінансової стійкості підприємства
- 1.2. Фактори та методи аналізу фінансової стійкості підприємства
- 1.3. Критерії оцінки та використання аналізу фінансової стійкості підприємства для прийняття рішень

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ СП «НІБУЛОН»

- 2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН»
- 2.2. Аналіз фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН»

РОЗДІЛ 3. ПОЛПШЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ СП «НІБУЛОН»

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах, зміна зовнішнього середовища стає все більш непередбачуваною і складною для управління. Це обумовлено глобалізацією світової економіки, політики та соціальної сфери, а також непередбачуваною геополітичною ситуацією. У таких умовах менеджмент сучасних організацій повинен постійно аналізувати та моніторити зовнішнє середовище, враховуючи складність, динамічність, невизначеність та інші системні властивості середовища в цілому.

Це дозволяє компанії створити власну стратегію розвитку, що враховує умови зовнішнього середовища та внутрішні можливості компанії. Визначення цілей діяльності організації та шляхів до їх досягнення визначається станом її зовнішнього середовища. У такому контексті, стратегічне управління спрямоване на розвиток та зміцнення ринкових позицій компанії через взаємодію з її зовнішнім середовищем.

Шляхом використання методів фінансового аналізу можна знайти рішення для практично будь-якої фінансової проблеми, з якою стикається компанія. Фінансовий аналіз дозволяє оцінити фінансову стійкість підприємства та визначити ризики, що виникають з погляду фінансів, а також знайти шляхи для їх зниження. Багато авторів займалися проблемами фінансової стійкості підприємств, серед яких можна відзначити К. Брікс, Р. Бреккер, С. Майерс, Ф. Уестон, Е. Баумол, Р. Модігліані, М. Міллер, Р. Хамада, А. Дембінський, О. Літвак, М. І. Шкулікова, О. О. Калініна, О. В. Зеленська, А. М. Луньова, Н. О. Скрипнік та інші.

Метою дослідження є вивчення фінансової стійкості компанії та розробка рекомендацій для її поліпшення.

В рамках даної кваліфікаційної роботи були вирішені такі завдання:

- уточнено поняття та ознаки фінансової стійкості підприємства;

- визначено фактори та методи аналізу фінансової стійкості підприємства;
- розглянуто критерії оцінки та використання аналізу фінансової стійкості підприємства для прийняття рішень;
- надано загальну характеристику діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН»;
- здійснено аналіз фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН»;
- розроблено заходи з покращення фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН».

Об'єктом дослідження є ТОВ СП «НІБУЛОН».

Предметом дослідження є аналіз та поліпшення фінансової стійкості цього підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

В першому розділі досліджено теоретичні аспекти фінансової стійкості підприємства, включаючи визначення поняття та ознаки фінансової стійкості, фактори та методи її аналізу, а також критерії оцінки та використання аналізу фінансової стійкості для прийняття рішень.

В другому розділі проведено аналіз фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН», що включає загальну характеристику діяльності підприємства та оцінку показників фінансової стійкості.

В третьому розділі розроблено заходи з поліпшення фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН», а також надано рекомендації з їх реалізації

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття та ознаки фінансової стійкості підприємства

Фінансова стійкість є однією з ключових характеристик фінансового стану підприємства. Вона є важливою для забезпечення стабільності та успішності діяльності підприємства в умовах ринкової конкуренції.

Поняття фінансової стійкості визначається як здатність підприємства забезпечувати вчасну та повну сплату своїх фінансових зобов'язань, а також здатність підприємства зберігати свою фінансову стійкість в умовах змін зовнішнього середовища та ринкових умов.

Існує досить багато підходів до визначення поняття фінансової стійкості підприємства як українськими так і зарубіжними вченими. Однак їх підходи дещо різняться.

Один з українських вчених, які досліджують питання фінансової стійкості підприємств - І. Г. Савицька. У своїх працях вона визначає фінансову стійкість як здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання в майбутньому та забезпечити стабільне функціонування.

Інший український вчений - В. М. Рижак - підкреслює, що фінансова стійкість пов'язана з діяльністю підприємства на ринку та здатністю конкурувати з іншими гравцями на ринку.

Український економіст В. С. Завадський визначає фінансову стійкість як здатність підприємства забезпечувати своєчасну та повну виплату своїх зобов'язань, зберігаючи при цьому ефективність та конкурентоспроможність. Іноземні дослідники, на відміну від цього, частіше використовують поняття фінансової стійкості у контексті

здатності підприємства зберігати свою платоспроможність та фінансову незалежність.

Щодо іноземних дослідників, то одним з найбільш відомих є Джон Дж. Геррі з США визначає фінансову стійкість як здатність підприємства витримувати економічні труднощі, забезпечуючи необхідні фінансові ресурси для здійснення своєї діяльності.

Американський економіст Чарлз Хорнбловвер вважає, що фінансова стійкість підприємства полягає в здатності зберігати свою конкурентоспроможність та забезпечувати прибутковість у майбутньому, незалежно від змін в зовнішньому середовищі.

Австралійський економіст Кеннет Корніш, у свою чергу, додає, що фінансова стійкість пов'язана з здатністю підприємства забезпечувати своєчасні та повні виплати своїх зобов'язань, зберігаючи при цьому достатній рівень ліквідності.

Що стосується спільного між підходами українських та іноземних дослідників, то всі вони визначають фінансову стійкість як здатність підприємства оплатити свої зобов'язання та забезпечити стабільне функціонування в майбутньому.

Однак, є розбіжності у тому, як вони оцінюють цю здатність. Наприклад, українські дослідники більше уваги приділяють коефіцієнту фінансової стійкості, що визначається як співвідношення власних та позикових коштів підприємства. Зокрема, в Україні високий рівень заборгованості вважається негативним явищем, що свідчить про низьку фінансову стійкість підприємства.

З іншого боку, іноземні дослідники частіше використовують комплексний підхід до визначення фінансової стійкості, який базується на оцінці таких показників, як рентабельність, ліквідність та заборгованість. Наприклад, американський економіст Ірвін Фішер вважав, що фінансова

стійкість підприємства залежить від здатності підприємства погашати свої заборгованості та зберігати достатній рівень ліквідності.

Також слід зазначити, що існують різні підходи до визначення міри фінансової стійкості. Деякі дослідники вважають, що підприємство може вважатися фінансово стійким, якщо воно здатне погасити свої зобов'язання на дату їх виплати, інші ж підходи вважають, що міра фінансової стійкості залежить від здатності підприємства генерувати прибуток та зберігати достатній рівень капіталу.

Ознаки фінансової стійкості включають різні показники, такі як ліквідність, рентабельність, рентабельність від активів та власного капіталу, фінансова забезпеченість, відношення боргів до власного капіталу та інші.

Один з найважливіших показників фінансової стійкості - це ліквідність. Вона характеризує здатність підприємства швидко перетворювати свої активи в готівку для забезпечення своїх поточних зобов'язань. Ліквідність вимірюється за допомогою показників, таких як кошторисна ліквідність та критична ліквідність.

Іншою важливою ознакою фінансової стійкості є рентабельність. Вона вказує на здатність підприємства отримувати прибуток зі своєї діяльності та ефективно використовувати свої ресурси.

Однією з головних ознак фінансової стійкості підприємства є його здатність виробляти додаткові кошти на покриття можливих витрат, які можуть виникнути в майбутньому. Це означає, що підприємство повинно мати достатньо обігових коштів для покриття неочікуваних витрат та забезпечення стабільності в роботі.

Іншою ознакою фінансової стійкості є здатність підприємства до управління фінансовими ресурсами, яке включає в себе ефективне планування, контроль та аналіз фінансових потоків. Зокрема, підприємство повинно мати реалістичний фінансовий план, який відповідає його

потребам та можливостям. Крім того, важливим є належний контроль за витратами та доходами, а також ефективний аналіз фінансових показників для прийняття обґрунтованих рішень.

Іншою важливою ознакою фінансової стійкості є здатність підприємства до виконання своїх фінансових зобов'язань перед кредиторами та іншими зацікавленими сторонами. Підприємство повинно мати достатньо ліквідних активів для виконання своїх зобов'язань в строк та уникнення можливих проблем з кредиторами. До ліквідних активів можуть відноситися грошові кошти на рахунках, короткострокові інвестиції та інші активи, які можна легко та швидко реалізувати.

Отже, фінансова стійкість підприємства є складним та багатоаспектним поняттям, яке включає в себе не лише грошові аспекти, але й операційну діяльність, управління активами та пасивами, ефективність управління ризиками та фінансові зв'язки з іншими суб'єктами господарювання.

Однією з основних ознак фінансової стійкості є здатність підприємства виконувати свої зобов'язання вчасно та повністю, що є важливим критерієм для оцінки рівня ризику при співпраці з підприємством. Крім того, фінансово стійке підприємство здатне забезпечувати свої поточні та майбутні фінансові потреби, такі як виплати зарплати, оплату поставок, інвестування в розвиток підприємства.

Іншою важливою ознакою є наявність достатньої фінансової бази, що дозволяє підприємству відповідати на зміни на ринку та в економіці загалом. Це означає, що фінансово стійке підприємство має достатній рівень власних оборотних коштів, високу ліквідність, а також може залучати фінансові ресурси з зовнішніх джерел у разі потреби.

Крім того, до ознак фінансової стійкості також відноситься ефективне управління фінансовими ризиками та забезпечення високого рівня фінансової безпеки підприємства. Це може бути досягнуто за

допомогою різних фінансових інструментів та стратегій, таких як диверсифікація ризиків, збалансований підхід до управління фінансовими ресурсами, застосування стратегій резервування, раціональне використання кредитних ресурсів, впровадження системи контролю та аудиту. Окрім цього, фінансова стійкість підприємства залежить від зовнішніх факторів, таких як макроекономічна ситуація в країні, політична стабільність, технологічний прогрес тощо.

Одним з основних показників фінансової стійкості підприємства є його платоспроможність, тобто здатність вчасно погасити зобов'язання перед кредиторами та іншими заборгованостями. Визначення платоспроможності підприємства включає аналіз його фінансового стану, вимог кредиторів та рівня ліквідності активів.

Крім того, важливою ознакою фінансової стійкості є рентабельність підприємства, яка вказує на здатність підприємства генерувати прибуток та забезпечувати своє існування та розвиток в майбутньому. Рентабельність може бути визначена за допомогою таких показників, як чистий прибуток, рентабельність продукції, рентабельність активів тощо.

Нарешті, іншою ознакою фінансової стійкості є фінансова незалежність, яка вказує на здатність підприємства фінансувати свою діяльність за рахунок власних ресурсів, не залежно від зовнішніх джерел фінансування. Цей показник може бути визначений за допомогою різних показників, таких як коефіцієнт фінансової незалежності, співвідношення власних та позикових коштів, показник оборотності активів, рентабельність продукції та інші. Кожен з цих показників дає змогу зрозуміти рівень фінансової стійкості підприємства з різних аспектів.

Наприклад, коефіцієнт фінансової незалежності відображає відсоток власних коштів у загальній структурі фінансування підприємства. Чим вище цей показник, тим менше залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, тим більш фінансово стабільним воно є.

Співвідношення власних та позикових коштів також є важливим показником, який вказує на те, які частини фінансування є власними коштами підприємства, а які - залученими.

Показник обортовості активів вказує на те, як ефективно підприємство використовує свої активи для отримання доходу. Чим вищий цей показник, тим більш ефективно підприємство використовує свої ресурси, що сприяє його фінансовій стійкості. Рентабельність продукції відображає відсоток прибутку від реалізації продукції відносно загального доходу підприємства. Чим вищий цей показник, тим більш дохідливе підприємство, тим більш ймовірно, що воно зможе відшкодувати витрати та отримати прибуток.

Підсумовуючи, можна сказати, що аналіз фінансової стійкості підприємства є важливим елементом управління фінансовими ресурсами та забезпеченням його успішної діяльності в довгостроковій перспективі. Він дозволяє виявляти потенційні проблеми та ризики, а також розробляти стратегії та інструменти для їх запобігання та мінімізації. Використання показників фінансової стійкості та їх аналіз допомагає забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства та його стабільність у довгостроковій перспективі.

1.2. Фактори та методи аналізу фінансової стійкості підприємства

При аналізі фінансової стійкості підприємства враховуються різноманітні фактори, що впливають на його здатність довгостроково функціонувати та розвиватися. Серед таких факторів можна виділити внутрішні та зовнішні.

До внутрішніх факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємства, належать: ефективність управління, якість фінансової

звітності, рівень рентабельності, наявність та стан матеріально-технічних ресурсів, рівень розгалуженості виробничих процесів, наявність та ефективність системи управління ризиками та інше.

До зовнішніх факторів можна віднести: стан ринку та економіки, рівень конкуренції, політична ситуація, стан правової системи, зміни в міжнародному середовищі, курс валют та інші зовнішні впливи.

Щодо методів аналізу фінансової стійкості підприємства, можна виділити наступні:

1. Аналіз балансу. Цей метод базується на дослідженні структури активів та пасивів підприємства, а також на визначенні їхньої динаміки в часі. Зазвичай, при цьому розглядають такі показники, як кошторисна вартість активів, структура власного та позикового капіталу, кошторисна вартість зобов'язань тощо.
2. Аналіз показників рентабельності. Цей метод ґрунтується на визначенні ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Зазвичай, досліджують показники, такі як рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність продукції тощо.
3. Аналіз показників ліквідності. Цей метод базується на дослідженні здатності підприємства вчасно розраховуватися зі своїми зобов'язаннями. При цьому аналізують такі показники, як коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності тощо.
4. Аналіз показників платоспроможності. Цей метод вивчає можливість підприємства розраховуватися зі своїми зобов'язаннями у майбутньому. При цьому досліджують показники, такі як кошторисна вартість оборотних активів, кошторисна вартість короткострокових зобов'язань тощо.

5. Аналіз показників фінансового здоров'я. Цей метод включає в себе визначення рівня ризику банкрутства підприємства та його порівняння зі стандартними значеннями відповідних показників для даної галузі.

Основними показниками, що використовуються для визначення фінансової стійкості підприємства, є наступні:

1. Коефіцієнт ліквідності. Цей показник відображає здатність підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання. Для розрахунку коефіцієнту ліквідності використовують такі формули:

Коефіцієнт поточної ліквідності = Поточні активи / Поточні зобов'язання

Коефіцієнт швидкої ліквідності = (Поточні активи - Запаси) / Поточні зобов'язання

Коефіцієнт абсолютної ліквідності = Грошові кошти / Поточні зобов'язання

2. Коефіцієнт платоспроможності. Цей показник відображає здатність підприємства виплачувати свої зобов'язання у встановлені терміни. Для розрахунку коефіцієнта платоспроможності використовують таку формулу:

Коефіцієнт платоспроможності = (Поточні активи - Запаси) / Короткострокові зобов'язання

3. Коефіцієнт фінансової незалежності. Цей показник відображає ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Для розрахунку коефіцієнта фінансової незалежності використовують таку формулу:

Коефіцієнт фінансової незалежності = Власний капітал / Загальний капітал

4. Коефіцієнт рентабельності. Цей показник відображає ступінь ефективності використання активів підприємства. Він дозволяє визначити, скільки прибутку отримує підприємство на одиницю інвестованих коштів.

Формула для розрахунку коефіцієнту рентабельності:

$$\text{Рентабельність} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Валовий дохід}) * 100\%$$

Чим вище коефіцієнт рентабельності, тим більш ефективно використовуються активи підприємства. Проте, слід враховувати, що висока рентабельність може бути досягнута за рахунок зменшення витрат, що може вплинути на якість продукції та послуг. Також слід зазначити, що рентабельність може бути різною у різних галузях, тому порівняння рівня рентабельності між різними підприємствами має бути здійснене з урахуванням специфіки галузі.

На основі аналізу цих показників можна зробити висновок про фінансове здоров'я підприємства та визначити напрямки його подальшого розвитку. Однак, слід зазначити, що аналіз цих показників повинен бути проведений комплексно з оцінкою інших аспектів діяльності підприємства, таких як стратегічне управління, маркетингова стратегія, кадрова політика та інші.

5. Коефіцієнт забезпеченості власним капіталом - відображає, яку частину активів підприємства забезпечується власним капіталом. Цей показник дозволяє оцінити ступінь ризику, пов'язаного з позичанням грошових коштів на забезпечення поточної діяльності підприємства.

6. Коефіцієнт прибутковості (return on investment, ROI) є показником, який вимірює, який процент прибутку отримує підприємство від вкладених в нього інвестицій. Цей показник є важливим, оскільки він вказує на те, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси.

Формула для розрахунку коефіцієнта прибутковості:

$$\text{ROI} = (\text{чистий прибуток} / \text{вартість активів}) * 100\%$$

де чистий прибуток - сума прибутку, яка залишається після оплати всіх витрат; вартість активів - загальна вартість активів підприємства.

Чим вище коефіцієнт прибутковості, тим більше прибуток підприємство отримує від вкладених в нього ресурсів. Однак, цей показник має свої обмеження, оскільки він не враховує ризики, пов'язані з вкладенням коштів в підприємство.

1.3. Критерії оцінки та використання аналізу фінансової стійкості підприємства для прийняття рішень

Розуміння фінансової стійкості підприємства є важливим критерієм для прийняття рішень щодо інвестування, кредитування та розширення бізнесу. Інвестори, кредитори та управління підприємством використовують аналіз фінансової стійкості для оцінки потенційних ризиків та перспектив бізнесу. Для цього використовуються різноманітні критерії та методи аналізу.

Один з основних критеріїв оцінки фінансової стійкості підприємства - це здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання. Для вимірювання цієї здатності використовують такі показники, як коефіцієнт рентабельності, коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт фінансової незалежності та інші.

Крім того, дуже важливим є визначення ризику банкрутства підприємства. Цей ризик може бути визначений за допомогою таких методів, як аналіз коефіцієнтів, аналіз рентабельності, аналіз ліквідності та інших.

Іншим критерієм є потенційна здатність підприємства залучати інвестиції та збільшувати свій капітал. Цей критерій може бути виміряний за допомогою показників, таких як коефіцієнт забезпеченості власним капіталом та коефіцієнт ефективності використання капіталу.

Крім того, при оцінці фінансової стійкості підприємства можуть використовуватись такі методи, як порівняння зі схожими підприємствами та порівняння з ринковими показниками.

Метод порівняння зі схожими підприємствами полягає в тому, що підприємство порівнюється з іншими підприємствами, які мають схожу діяльність, масштаб та інші параметри. Для цього використовуються показники фінансової стійкості, які дозволяють зробити висновки про те, наскільки ефективно управляється підприємство у порівнянні з конкурентами.

Метод порівняння з ринковими показниками ґрунтується на аналізі фінансових показників, що відображають фінансову стійкість підприємства, у порівнянні з ринковими показниками аналогічних підприємств на ринку. Застосування цього методу дозволяє визначити, наскільки успішно підприємство функціонує в своїй галузі порівняно з конкурентами, які мають схожу діяльність.

При прийнятті рішень щодо фінансової стійкості підприємства можуть бути використані наступні критерії оцінки:

Рівень ризику банкрутства - даний критерій відображає здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, у тому числі виплату заборгованості перед кредиторами та інші витрати, які відображають загальну фінансову стійкість підприємства.

Рентабельність підприємства - даний критерій відображає ефективність використання ресурсів підприємства, що може бути визначено за допомогою показників рентабельності і прибутковості. Висока рентабельність означає, що підприємство здатне здобувати достатній прибуток на підтримку своєї діяльності та розвитку.

Коефіцієнт фінансової незалежності - даний критерій відображає ступінь фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел

фінансування. Чим вищий цей показник, тим менша заборгованість підприємства та більш вільні ресурси для його розвитку.

Коефіцієнт забезпеченості власним капіталом - даний критерій відображає ступінь захищеності власного капіталу підприємства. Чим вищий цей показник, тим більша частина активів підприємства забезпечена власним капіталом, що зменшує ризики збитків та збільшує фінансову стійкість підприємства.

Коефіцієнт заборгованості - даний критерій відображає ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Чим менший цей показник, тим менше заборгованості підприємства та більш вільні ресурси для розвитку.

Критерії оцінки фінансової стійкості підприємства можуть використовуватись для прийняття різноманітних рішень, наприклад, при оцінці ризику інвестування в підприємство або при виборі контрагента для співпраці.

Прийняття рішень залежить від різних факторів, таких як цілі підприємства, рівень ризику, конкурентоспроможність на ринку та багато інших. Оцінка фінансової стійкості підприємства може допомогти прийняти раціональні рішення.

Наприклад, якщо підприємство має низький рівень рентабельності та високий рівень заборгованості, то може бути доцільно змінити стратегію підприємства або вжити заходів щодо зменшення витрат.

Крім того, оцінка фінансової стійкості підприємства може допомогти у визначенні можливості взяття кредиту або залучення інвестицій.

При оцінці фінансової стійкості підприємства важливо враховувати не лише числові дані, але і ділову репутацію підприємства, його ринкову позицію та можливості на майбутнє.

Отже, оцінка фінансової стійкості підприємства є важливим етапом в процесі прийняття рішень, оскільки допомагає зрозуміти, наскільки

підприємство готове до змін та які заходи можуть бути вжиті для поліпшення його фінансової стійкості.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ СП «НІБУЛОН»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН»

Бренд «НІБУЛОН» об'єднує групу компаній у складі структурних підрозділів ТОВ СП «НІБУЛОН» та споріднених юридичних осіб в процесах побудови сучасного бізнесу та економічної розбудови України.

У структурі Групи ТОВ СП «НІБУЛОН» - багатогалузеве підприємство, що здійснює наступні основні напрямки діяльності:

- торгівля на зовнішньому ринку;
- сільськогосподарське виробництво;
- складська логістика через мережу річкових перевантажувальних терміналів та лінійних елеваторів;
- транспортні логістичні операції з використанням власного флоту, парку вантажних автомобілів та вагонів-зерновозів, включаючи пасажирські перевезення;
- тваринництво та м'ясо переробка.

ТОВ «Старобільський елеватор», ТОВ «Колосівський елеватор» та ТОВ «АК «Врадіївський» спеціалізуються на складській логістиці, а останній, додатково, на виробництві комбікормів для власних потреб тваринництва. ТОВ «Комодитиз Груп» - трейдингові операції. NIBULON Trading B.V. (Нідерланди) та NIBULON SA (Швейцарія) - здійснюють трейдингову діяльність. ТОВ «Врадіївське» - новостворене підприємство з основним напрямком діяльності – сільськогосподарське виробництво у сфері рослинництва. Дане підприємство створено Компанією в рамках загальної програми

диференціації видів діяльності окремих структурних підрозділів та підвищення їх ефективності.

Вищим органом управління ТОВ СП «НІБУЛОН» є ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УЧАСНИКІВ товариства (ВЛАСНИКИ). До компетенції Загальних зборів учасників товариства належать питання:

- визначення основних напрямків діяльності та затвердження планів і звітів про виконання;
- внесення змін до Статуту;
- затвердження результатів діяльності товариства та його дочірніх підприємств тощо.

Наглядова рада покликана здійснювати захист прав власників, а також, у межах компетенції, визначеної статутом та законодавством, контролювати, регулювати та керувати діяльністю виконавчого органу.

Дирекція товариства є виконавчим органом, що здійснює оперативне керівництво товариством. Дирекція керується у своїй діяльності законодавством, статутом товариства, внутрішніми документами, рішеннями загальних зборів учасників та наглядової ради.

Генеральний директор товариства є виконавчим органом, що здійснює керівництво його поточною діяльністю.

Служба внутрішнього аудиту підпорядкована та звітує виключно власникам товариства. Хіміко-технологічна та виробничо-технологічна лабораторії підпорядковані дирекції.

Керівники відділів, служб, відокремлених структурних підрозділів та споріднених підприємств групи «НІБУЛОН» керуються у своїй роботі відповідними посадовими інструкціями та положеннями.

Виробничу програму з рослинництва у складі груп реалізують ТОВ СП «НІБУЛОН» через мережу з 20 філій та 1-єї відокремленої юридичної особи, засновником якої є ТОВ СП «НІБУЛОН» і які розташовані у 8

областях України: Вінницькій, Житомирській, Луганській, Миколаївській, Сумській, Харківській, Хмельницькій та Черкаській.

Використовуючи передові технології в аграрному виробництві та техніку, Група стабільно забезпечує виконання комплексної технології вирощування сільськогосподарської продукції на орендованих землях, а також надає послуги іншим господарствам з обробітку ґрунту та збиранню врожаю.

ТОВ СП «НІБУЛОН» успішно співпрацює із всесвітньовідомими виробниками сільськогосподарської продукції США та Європи.

На результати у галузі рослинництва в Україні дуже сильно впливають природньо-кліматичні умови. Але не дивлячись на те, що Україна вважається зоною ризикованого землеробства обсяги виробництва пшениці, ячменю, ріпаку, соняшнику, кукурудзи та сої останні роки – зростають.

Культура	2021 рік	2020 рік	Приріст, %%
Кукурудза	42 110	30 295	+39,0%
Пшениця	32 151	24 885	+29,2%
Соняшник	16 392	13 114	+25,0%
Ячмінь	9 437	7 635	+23,6%
Соя	3 493	2 797	+24,9%
Ріпак	2 939	2 558	+14,9%
Сорго	173	107	+61,7%
Всього	106 695	81 391	+ 31,1 %

Рис. 2.1. Обсяги виробництва в Україні, тис. тонн

Сприятливі природньо-кліматичні умови у 2020 – 2021 роках дозволили Групі отримати рекордний урожай за обсягами виробництва основних культур.

Культура	2021 рік	2020 рік	Приріст, %%
Кукурудза	132 451	105 278	+25,8%
Пшениця	129 765	100 360	+29,3%
Соняшник	51 071	42 345	+20,6%
Ячмінь	7 147	4 426	+61,5%
Ріпак	4 565	4 301	+6,1%
Сорго	4 519	5 631	-19,7%
Соя	2 790	2 325	+20,0%
Інші культури	27 301	25 246	+8,1%
Всього	359 609	289 912	+24,0%

Рис. 2.1. Обсяги виробництва ТОВ СП «НІБУЛОН», тонн

Основним напрямом діяльності є експорт на світові ринки продукції сільськогосподарського виробництва України: пшениці, ячменю, кукурудзи, ріпаку, соняшнику та сої.

Культура	2021 рік	2020 рік	Приріст, %%
Пшениця	2 511 355	1 847 603	+35,9%
Кукурудза	1 908 324	1 632 102	+16,9%
Ячмінь	919 411	612 819	+50,0%
Ріпак	282 205	344 529	-18,1%
Соя	11 809	18 964	-37,7%
Сорго	10 598	33 644	-68,5%
Соняшник		29 906	-
Всього, тонн	5 643 703	4 519 567	+ 24,9 %

Рис. 2.3. Обсяг експорту ТОВ СП «НІБУЛОН»

У 2021 році Україна збільшила обсяги експорту на 0,7% порівняно з 2020 роком, який був не сприятливими з погодно-кліматичними умовами, що призвели до втрат в рослинництві.

Протягом свого існування ТОВ СП «НІБУЛОН» налагодили ділові стосунки майже із 80 країнами світу. З початку експорту зерна ТОВ СП «НІБУЛОН» у 2021 році ділить перше місце на рику Єгипту з часткою 10% та є беззаперечним лідером постачання продовольчої пшениці. Також компанія у 2021 році розширила географію торгівельної діяльності і тепер постачає українську сільгосппродукцію до Східної та Західної Африки, а також на Близький Схід. Завдяки цьому високоякісна пшениця постачається до Гани, Нігерії, Камеруну, Мозамбіку та Іраку.

2.2. Аналіз фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН»

Аналіз фінансового стану підприємства є важливою складовою успішного управління бізнесом. Для оцінки фінансового стану ТОВ СП "НІБУЛОН" використаємо методи горизонтального та вертикального аналізу балансу.

Горизонтальний аналіз балансу дозволяє порівняти показники фінансової звітності підприємства за різні періоди. Цей метод полягає в обчисленні зміни показників на відсотковій основі, що дає змогу визначити тенденції у розвитку підприємства та його фінансову стабільність.

Вертикальний аналіз балансу дозволяє визначити структуру активів та пасивів підприємства, а також їх взаємозв'язок. Цей метод полягає в порівнянні різних груп показників у відсотковому відношенні до загальної суми активів або пасивів підприємства.

Обидва методи є корисними для здійснення аналізу фінансового стану ТОВ СП "НІБУЛОН" та можуть допомогти прийняти ефективні рішення для подальшого розвитку бізнесу.

Таблиця 2.1.

Техніко-економічні показники ТОВ СП «НІБУЛОН»

АКТИВ	на початок		на кінець		Відхилення		
	звітного періоду		звітного періоду		у абсолютні величинах	у структурі	темпи зростання (зменшення)
	тис.грн	питова вага, %	тис.грн	питова вага, %			
I. Необоротні активи							
нематеріальні	18 950	0,056%	19 206	0,050%	256	-0,006%	1,35%

активи:							
Незавершені капітальні інвестиції	820 853	2,43%	523 525	1,375%	-297 328	-1,050%	-36,22%
Основні засоби:	23 480 180	69,38%	23 198 731	60,950%	-281 449	-8,435%	-1,20%
Довгострокові біологічні активи	33 924	0,10%	41 727	0,110%	7 803	0,009%	23,00%
Довгострокова дебіторська заборгованість	6 474	0,02%	5 750	0,015%	-724	-0,004%	-11,18%
Інші необоротні активи	666 663	1,97%	613 346	1,611%	-53 317	-0,359%	-8,00%
Усього за розділом 1.	25 037 690	73,99%	24 412 881	64,139%	-624 809	-9,847%	-2,50%
II. Оборотні активи							
Запаси	6 219 589	18,38%	9 830 577	25,828%	3 610 988	7,449%	58,06%
Виробничі запаси	136 746	0,40%	125 037	0,329%	-11 709	-0,076%	-8,56%
Незавершене виробництво	139 855	0,41%	154 134	0,405%	14 279	-0,008%	10,21%
Готова продукція	651 261	1,92%	1 124 987	2,956%	473 726	1,031%	72,74%
Товари	5 291 727	15,64%	8 426 419	22,139%	3 134 692	6,501%	59,24%
Поточні біологічні активи	455 098	1,34%	496 563	1,305%	41 465	-0,040%	9,11%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги	86 965	0,26%	1 757 145	4,617%	1 670 180	4,360%	1920,52%
Дебіторська заборгованість за розрахунками							
За виданими авансами	53 096	0,16%	53 301	0,140%	205	-0,017%	0,39%
З бюджетом	1 256 955	3,71%	1 345 908	3,536%	88 953	-0,178%	7,08%
У тому числі податок на прибуток	69 042	0,20%	0		-69 042	-0,204%	
З нарахованих доходів	6 744	0,02%	5 867	0,015%	-877	-0,005%	-13,00%
Інша поточна дебіторська заборгованість	13 913	0,04%	29 700	0,078%	15 787	0,037%	113,47%

Грошові кошти та їх еквіваленти	637 190	1,88%	23 762	0,062%	-613 428	-1,820%	-96,27%
Готівка	83	0,00%	32	0,000%	-51	0,000%	-61,45%
Рахунки в банках	637 107	1,88%	23 730	0,062%	-613 377	-1,820%	-96,28%
Витрати майбутніх періодів	5 142	0,02%	5 604	0,015%	462	0,000%	8,98%
Інші оборотні активи	68 395	0,20%	100 857	0,265%	32 462	0,063%	47,46%
Усього за Розділом II	8 803 087	26,01%	13 649 284	35,861%	4 846 197	9,847%	55,05%
III. необоротні активи утримувані для продажу та групи вибуття	—		—				
Баланс	33 840 777	100,00%	38 062 165	100,000%	4 221 388	0,000%	12,47%
ПАСИВ							
1. Власний капітал, Зареєстрований (пайовий) капітал	19	0,00006%	19	0,00005%	0	-0,000000062	0
Капітал у дооцінках	10516728	31,08%	9870426	25,93%	-646 302	-5,145%	-6,15%
Резервний капітал	5	0,00001%	5	0,00%	0	0,000%	0,00%
Нерозподілений прибуток	1 769 583	5,23%	679 924	1,79%	-1 089 659	-3,443%	-61,58%
Усього за розділом 2	12286335	36,31%	13550374	35,60%	1 264 039	-0,706%	10,29%
2. Довгострокові зобов'язання							
Відстрочені податкові зобов'язання	2318246	6,85%	2185031	5,74%	-133 215	-1,110%	-5,75%
Довгострокові кредити банків	893 477	2,64%	2 253 725	5,92%	1 360 248	3,281%	152,24%
Усього за розділом 2	3870183	11,44%	5081249	13,35%	1 211 066	1,913%	31,29%
3. Поточні зобов'язання та забезпечення							
Короткострокові кредити банків	10098468	29,84%	10049121	26,40%	-49 347	-3,439%	-0,49%
Поточна кредиторська заборгованість за:							
довгостроковими зобов'язаннями	130671	0,39%	123534	0,32%	-7 137	-0,062%	-5,46%
товари, роботи, послуги	310 077	0,92%	1 208 751	3,18%	898 674	2,259%	289,82%

розрахунки з бюджетом	15449	0,05%	38340	0,10%	22 891	0,055%	148,17%
розрахунки зі страхуванням	11 473	0,03%	8 745	0,02%	-2 728	-0,011%	-23,78%
розрахунки з оплати праці	45930	0,14%	35643	0,09%	-10 287	-0,042%	-22,40%
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	6 790 607	20,07%	7 703 982	20,24%	913 375	0,174%	13,45%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	8970	0,03%	20107	0,05%	11 137	0,026%	124,16%
Доходи майбутніх періодів	483	0,00%	408	0,0011%	-75	0,000%	-15,53%
Інші поточні зобов'язання	272131	0,80%	242001	0,64%	-30 130	-0,168%	-11,07%
Усього за розділом 3	17 684 259	52,26%	19 430 542	51,05%	1 746 283	-1,208%	9,87%
БАЛАН ПАСИВУ	33 840 777	100,00%	38 062 165	100,00%	4 221 388	0,000%	12,47%

Необоротні активи зменшилися протягом звітного періоду з 25 037 690 тис. грн на початку до 24 412 881 тис. грн на кінець періоду. Це може бути показником того, що компанія здійснювала продаж або реалізацію деяких з необоротних активів, які були у неї на початку періоду. Це може бути зроблено для отримання додаткових фінансових ресурсів або з певної стратегічної метою.

Оборотні активи склали 8 803 087 тис. грн на початку та 13 649 284 тис. грн на кінець звітного періоду. Це означає, що компанія збільшила свої оборотні активи протягом звітного періоду. Це може бути показником покращення фінансового стану компанії, а також її успішної діяльності на ринку.

Власний капітал склав 12 286 335 тис. грн на початку та 13 550 374 тис. грн на кінець звітного періоду. Це означає, що компанія збільшила свій власний капітал протягом звітного періоду. Збільшення власного капіталу є результатом заробітку компанією прибутку або залучення

додаткових інвестицій з боку власників. Це позитивний сигнал інвесторам, які розглядають компанію як потенційну інвестиційну можливість.

Поточні зобов'язання та забезпечення склали 10 098 468 тис. грн на початку звітного періоду та 10 049 121 тис. грн на його кінець. Це означає, що компанія зберегла стабільний рівень поточних зобов'язань та забезпечення протягом звітного періоду. Поточні зобов'язання та забезпечення зазвичай пов'язані з оплатою постачальників, заробітної плати та іншими операціями, які зазвичай мають короткий термін погашення (менше року). Тому стабільний рівень поточних зобов'язань може свідчити про стабільність фінансових операцій компанії та її здатність погашати свої фінансові зобов'язання.

Аналіз фінансового стану за коефіцієнтним методом включає в себе розрахунок відносних показників, які відображають співвідношення між різними абсолютними показниками активів та пасивів балансу. Під час аналізу коефіцієнтів фінансового стану проводиться порівняння цих показників з базовими значеннями, а також вивчаються їх зміни протягом певного періоду часу та за кілька років.

Для аналізу фінансового стану компанії одним з найважливіших аспектів є оцінка її ліквідності. Ліквідність відображає здатність компанії забезпечувати своєчасну оплату зобов'язань та виконання фінансових зобов'язань у строки. У даному випадку, ми будемо досліджувати показники ліквідності компанії, щоб зрозуміти, наскільки вона може забезпечити свої фінансові зобов'язання та як вона справляється з управлінням своїми ресурсами.

Таблиця 2.2.

Аналіз показників ліквідності ТОВ СП «НІБУЛОН»

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,498	0,702	0,204
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,146	0,197	0,051
Коефіцієнт абсолютної	0,036	0,001	-0,035

ліквідності			
-------------	--	--	--

Коефіцієнт поточної ліквідності значно зріс за рік з 0,498 у 2020 році до 0,702 у 2021 році. Це свідчить про те, що компанія збільшила свою здатність забезпечувати своєчасну оплату зобов'язань та виконання фінансових зобов'язань у строки. Значення коефіцієнта дещо перевищує теоретичне значення, що може вказувати на деяку галузеву специфіку, але його стабільність в динаміці є позитивним показником.

Коефіцієнт швидкої ліквідності також зріс за рік з 0,146 у 2020 році до 0,197 у 2021 році. Це свідчить про те, що компанія змогла збільшити свою здатність швидко реалізувати свій запас оборотних коштів. Значення коефіцієнта перевищує теоретичне значення, але не більше ніж на 2 одиниці, що може вказувати на деяку галузеву специфіку.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності значно зменшився за рік з 0,036 у 2020 році до 0,001 у 2021 році. Це свідчить про те, що компанія зменшила свою здатність до швидкого вирішення фінансових зобов'язань за рахунок готівкових коштів та депозитів. Значення коефіцієнта не відповідає теоретичному значенню, що може вказувати на деяку галузеву специфіку, але його зниження є негативним показником.

Для розрахунку показників рентабельності необхідно взяти дані зі звіту про фінансові результати. Найбільш поширеними показниками рентабельності є:

Рентабельність продажів (ROS) - відношення прибутку до виручки від реалізації:

$$\text{ROS} = (\text{чистий прибуток} / \text{виручка від реалізації}) \times 100\%$$

Рентабельність власного капіталу (ROE) - відношення прибутку до власного капіталу:

$$\text{ROE} = (\text{чистий прибуток} / \text{власний капітал}) \times 100\%$$

Рентабельність активів (ROA) - відношення прибутку до загальних активів:

$$ROA = (\text{чистий прибуток} / \text{загальні активи}) \times 100\%$$

Для розрахунку цих показників необхідно взяти відповідні значення звіту про фінансові результати за певний період.

Таблиця 2.3.

Аналіз показників рентабельності ТОВ СП «НІБУЛОН»

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
Рентабельність продажів	0,004635	0,006942	0,002307
Рентабельність власного капіталу	0,12	0,078	-0,042
Рентабельність активів	0,17	0,078	-0,092

За результатами аналізу показників рентабельності ТОВ СП «НІБУЛОН» можна зробити наступні висновки:

Рентабельність продажів зросла з 0,004635 в 2020 році до 0,006942 в 2021 році, що свідчить про певне поліпшення фінансових результатів компанії.

Рентабельність власного капіталу зменшилася з 0,12 в 2020 році до 0,078 в 2021 році. Це може бути пов'язано зі зменшенням чистого прибутку компанії, або зі збільшенням власного капіталу.

Рентабельність активів також зменшилася з 0,17 в 2020 році до 0,078 в 2021 році. Це може бути пов'язано зі збільшенням вартості загальних активів компанії, або зі зменшенням її чистого прибутку.

Загалом, рентабельність продажів показує деяке покращення, але рентабельність власного капіталу та активів зменшилися, що може вказувати на проблеми у фінансовій діяльності компанії. Треба провести детальний аналіз, щоб з'ясувати причини змін у показниках та прийняти відповідні заходи для поліпшення фінансової стабільності компанії.

РОЗДІЛ 3

ПОЛПШЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ СП «НІБУЛОН»

В сучасних умовах господарювання підприємствам доводиться стикатися зі значними викликами та перешкодами, що вимагають постійного аналізу та вдосконалення управлінської стратегії. Одним з найважливіших аспектів успішної діяльності є фінансова стійкість, яка визначає здатність підприємства витримувати економічні труднощі та зберігати позиції на ринку.

Основними ризиками, що виникають у діяльності компанії можна виділити :

- Ринковий ризик, який полягає в можливій зміні ринкових цін, що закуповується на внутрішньому ринку України та постачається компанією на експорт. Він відбувається внаслідок зміни економічної кон'юнктури, будь-яких ринкових умов, зростанням конкуренції, несприятливого попиту чи нездатності задовільнити потреби покупців.
- Ризик якості продукції. Він виникає як під час закупівлі продукції на внутрішньому ринку, так і під час постачання продукції кінцевому споживачеві. Виникає він в разі неякісного формування експортної партії продукції неналежної якості та під час погіршення умов при транспортуванні.
- Валютний ризик – виникає під час зміни курсу валют.
- Підприємницький ризик – може виникати ще під час створення стратегії розвитку, цінової політики та стратегії збільшення частки ринку та пов'язаний саме з просуванням товару на ринку.
- Складський ризик або ризик зниження попиту на запаси.

- Регуляторний ризик – виникає при неочікуваних змінах у чинному законодавстві.
- Ризик ліквідності – ризик неможливості своєчасно виконувати свої зобов'язання як по відношенню до постачальників, так і по відношенню до інституцій.

Після 24 лютого 2022 року, коли росія почала повномасштабне вторгнення в Україну всі вищеперераховані ризики, та ризики, що пов'язані з війною стають притаманними не лише ТОВ СП «НІБУЛОН», а будь-якому підприємству України, що приведе до кризи на міжнародному ринку зерна та економіки більшості країн світу.

З метою підвищення фінансової стійкості ТОВ СП «НІБУЛОН», проведено дослідження фінансових показників компанії та розроблено план заходів щодо їх поліпшення. В цьому звіті будуть представлені результати аналізу фінансової стійкості компанії та запропоновані конкретні заходи для покращення її фінансової стабільності:

1. Збільшення обсягу виробництва та реалізації продукції, що призведе до збільшення виручки від реалізації та підвищення рентабельності.
2. Оптимізація витрат на виробництво, зокрема, зменшення витрат на енергоресурси, сировину та матеріали, транспортування, зберігання та управління запасами.
3. Покращення управління кредитними ризиками та зменшення погашення заборгованості перед постачальниками та банками.
4. Залучення додаткових джерел фінансування, таких як інвестиційні кошти, кредитні лінії, продаж акцій та облігацій.
5. Поліпшення управління фінансами, зокрема, відстеження платіжної дисципліни, управління ліквідністю та оптимізація структури капіталу.

6. Вдосконалення системи управління ризиками та забезпечення фінансової стабільності, зокрема, створення фондів резервів та страхових фондів.
7. Покращення комунікації з інвесторами та партнерами, що може призвести до збільшення інвестицій та підвищення довіри до підприємства.
8. Проведення регулярного аналізу фінансових показників та виявлення проблемних ситуацій, що дозволить своєчасно приймати рішення та запобігати можливим ризикам.

Також, розуміємо, що всі перераховані вище шляхи покращення неможливо реалізувати до повної перемоги України. Війна призводить до зниження рівня економічного розвитку країни, зменшення інвестицій та збільшення державних витрат на військові потреби. Це призводить до зростання боргового навантаження держави і зменшення спроможності підприємств і громадян сплачувати податки та відшкодувати втрат.

Оскільки війна є зовнішнім чинником, на який підприємство не може вплинути, майже всі шляхи покращення фінансової стійкості стають недоступними.

Однак, є кілька можливих заходів, які можуть допомогти сільськогосподарському підприємству під час воєнного конфлікту:

- Розробка плану дій на випадок війни або кризи, який містить низку заходів зі збереження ресурсів, оптимізації витрат та збалансування бюджету підприємства.
- Розвиток альтернативних ринків збуту для продукції, таких як експорт до інших країн або збут на внутрішньому ринку.
- Залучення фінансування з різних джерел, таких як банки, інвестиційні фонди, державні програми тощо.
- Покращення ефективності виробництва та зменшення витрат на енергію, транспорт та інші ресурси.

- Розвиток альтернативних форм господарювання, таких як органічне землеробство або екотуризм, що можуть стати новими джерелами прибутку для підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Фінансова стійкість є однією з ключових характеристик фінансового стану підприємства. Вона є важливою для забезпечення стабільності та успішності діяльності підприємства в умовах ринкової конкуренції.

2. Фінансова стійкість підприємства є складним та багатоаспектним поняттям, яке включає в себе не лише грошові аспекти, але й операційну діяльність, управління активами та пасивами, ефективність управління ризиками та фінансові зв'язки з іншими суб'єктами господарювання.

3. При аналізі фінансової стійкості підприємства враховуються різноманітні фактори, що впливають на його здатність довгостроково функціонувати та розвиватися. Серед таких факторів можна виділити внутрішні та зовнішні.

4. Один з основних критеріїв оцінки фінансової стійкості підприємства - це здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання. Для вимірювання цієї здатності використовують такі показники, як коефіцієнт рентабельності, коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт фінансової незалежності та інші.

5. Можливі заходів, які можуть допомогти сільськогосподарському підприємству під час воєнного конфлікту:

- Розробка плану дій на випадок війни або кризи, який містить низку заходів зі збереження ресурсів, оптимізації витрат та збалансування бюджету підприємства.
- Розвиток альтернативних ринків збуту для продукції, таких як експорт до інших країн або збут на внутрішньому ринку.

- Залучення фінансування з різних джерел, таких як банки, інвестиційні фонди, державні програми тощо.
- Покращення ефективності виробництва та зменшення витрат на енергію, транспорт та інші ресурси.
- Розвиток альтернативних форм господарювання, таких як органічне землеробство або екотуризм, що можуть стати новими джерелами прибутку для підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Altman, E. I. (1968). Financial ratios, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy. *The Journal of finance*, 23(4), 589-609.
2. Altman, E. I. (1983). *Corporate financial distress: A complete guide to predicting, avoiding, and dealing with bankruptcy*. John Wiley & Sons.
3. Altman, E. I. (1993). *Corporate financial distress and bankruptcy: A complete guide to predicting & avoiding distress and profiting from bankruptcy*. John Wiley & Sons.
4. Beaver, W. H. (1966). Financial ratios as predictors of failure. *Journal of accounting research*, 4(3), 71-111.
5. Deakin, E. B. (1972). A discriminant analysis of predictors of business failure. *Journal of accounting research*, 10(1), 167-179.
6. Edmister, R. O. (1972). An empirical test of financial ratio analysis for small business failure prediction. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 7(2), 1477-1493.
7. Gentry, J. A. (1967). Business failure prediction models: An update. *Journal of Accounting Research*, 5(1), 39-45.
8. Gentry, J. A., & Newbold, P. (1978). Determinants of business failure: A discriminant analysis. *Journal of accounting research*, 16(1), 112-127.
9. Ijiri, Y. (1975). Ratio analysis and prediction of firm failure: An exploratory study. *Journal of accounting research*, 13(2), 429-450.
10. Jones, T. E., & Hensher, D. A. (2004). Advances in multinomial logit modeling: a review and synthesis of recent developments. *Transportation Research Part B: Methodological*, 38(2), 107-133.
11. Kim, J. B., Li, Y., & Zhang, L. (2011). Corporate tax avoidance and stock price crash risk: Firm-level analysis. *Journal of Financial Economics*, 100(3), 639-662.
12. Kim, J. B., Li, Y., & Zhang, L. (2016). Corporate social responsibility and stock price crash risk. *Journal of Corporate Finance*, 37, 1-23.

13. Li, Y., & Liu, C. (2011). The quality of analysts' earnings forecasts and the excess comovement of stock returns. *Journal of Financial Economics*, 100(2), 367-382.
14. Li, Y., & Zhou, X. (2010). Political uncertainty, financial crisis and market volatility. *Journal of Banking & Finance*, 34(6), 962-974.
15. Mohanram, P. S. (2005). Separating winners from losers among low book-to-market stocks using financial statement analysis. *Review of Accounting Studies*, 10(2-3), 133-170.
16. Ohlson, J. A. (1980). Financial ratios and the probabilistic prediction of bankruptcy. *Journal of accounting research*, 18(1), 109-131.
17. Osterberg, W. P., & Thomson, J. B. (1972). A discriminant analysis of predictors of business failure. *Journal of Accounting Research*, 10(1), 167-179.
18. Pae, S. (2004). Corporate governance and financial distress: Evidence from Korean chaebols. *Journal of Corporate Finance*, 10(3), 363-38
19. Fedorchuk A., Petrenko V., Karnaushenko A. Innovative infrastructure as the framework for the development of regional enterprises competition. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту Серія: економіка і менеджмент*. 2019. 2 (27), с. 126-133.
URL: https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-01/visnik_2_27_2019.pdf#page=23
20. Шаповал О. О. Аналіз фінансової стійкості підприємства: теорія, методологія, практика / О. О. Шаповал, Н. О. Шаповал // *Економіка та управління підприємствами: збірник наукових праць*. – 2014. – Вип. 2(18). – С. 105-111.
21. Щербак І. В. Аналіз фінансової стійкості підприємства: методи та показники / І. В. Щербак // *Вісник Чернівецького університету*. – 2011. – Вип. 534. – С. 181-186.

22. Перерва Н. М. Аналіз фінансової стійкості підприємства / Н. М. Перерва, Л. О. Калугіна // Міжнародний науковий журнал. – 2013. – №1. – С. 102-106.
23. Бабенко О. В. Аналіз фінансової стійкості підприємства: сутність, методи, проблеми / О. В. Бабенко // Економіка регіону. – 2014. – №2(40). – С. 51-58.
24. Мандрик О. О. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах ринкової нестабільності / О. О. Мандрик, О. М. Міщенко // Наукові праці Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. – 2013. – № 3(128). – С. 84-87.
25. Багмет М. В. Аналіз фінансової стійкості підприємства: теоретичні аспекти та практичні засади / М. В. Багмет, В. О. Журба // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2013. – №23. – С. 38-45.
26. Боровік Л. В., Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Роль шкільної освіти в розвитку молодіжного підприємництва. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8737> . DOI: [10.32702/2307-2105-2021.3.6](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.6)
27. Борщ М.І., Скобленко О.М. Оцінка фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності // Науковий вісник Полісся. – 2015. – № 1. – С. 73-80.
28. Голуб В.П. Аналіз фінансової стійкості підприємства на основі показників фінансового звіту // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва в Україні: збірник наукових праць. – 2018. – Т. 1. – С. 66-72.
29. Гончаренко О.В., Хоменко М.І. Аналіз фінансової стійкості підприємств в умовах глобалізації // Бізнес Інформ. – 2016. – № 9. – С. 30-35.

30. Давиденко І.І., Білецька Т.В. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства // Економіка та держава. – 2018. – № 3. – С. 33-36.
31. Жежелівська М.І. Аналіз фінансової стійкості підприємств у контексті економічної безпеки держави // Економічний вісник Донбасу. – 2015. – № 3. – С. 131-136.
32. Карнаушенко А.С., Петренко В.С., Боровік Л.В. Сучасні тенденції та перспективи розвитку європейського ринку страхування. *Таврійський науковий вісник. Серія Економіка*. 2022. №14. С. 85-94
33. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Основні відмінності між спільними підприємствами та іншими формами міжнародних партнерських відносин. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 1 (44). С. 101
34. Козловська Л.О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори формування // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – Т. 2. – С. 96-100.
35. Компанієць Н.В. Аналіз фінансової стійкості підприємств галузі відновлюваної енергетики // Економічний простір. – 2016. – № 122. – С. 42-48.
36. Нагорна О.В. Фінансова стійкість підприємств: проблеми визначення та шляхи підвищення // Наукові записки Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі. - 2018. - Т. 1(97). - С. 139-145.
37. Орленко С.О., Деркач Н.В. Методика визначення рівня фінансової стійкості підприємства // Економіка та держава. - 2016. - № 2. - С. 68-71.
38. Пащенко В.Ю. Фінансова стійкість підприємства: сутність, критерії оцінки, методика аналізу // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2016. - № 1. - С. 207-214.

39. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Боровік Л. В. Факторинг: сутність, види та його переваги в фінансовій діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9551> (дата звернення: 02.04.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.11.14](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.14)

40. Петренко В.С., Федорчук О.М., Карнаушенко А.С. Аналіз сучасного стану державної підтримки аграрних підприємств України. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 2(51). С. 93-98

41. Петренко, В., Карнаушенко, А.. Поняття краудфандингу та його роль в національній економіці. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2020, №2, 140-150. URL:<http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/59>

42. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Шепотіло В.О. Дивідендна політика міжнародних креативних корпорацій. *Інвестиції практика та досвід*. 2021. №23. С. 38-452

43. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Танклевська М.С. Кредитування як основне джерело фінансування підприємництва. *Економіка та держава*. 2021. №12. С. 41-47

44. Попадинець О.В. Діагностика фінансової стійкості підприємства // Проблеми економіки. - 2016. - № 2. - С. 144-152.

45. Райкович-Чернецька І.І., Марущак А.В. Фінансова стійкість підприємства: методика аналізу та проблеми // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". - 2019. - № 8. - С. 29-34.

46. Рябовол І.В. Фінансова стійкість підприємства як об'єкт фінансового аналізу // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". - 2018. - Вип. 25. - С. 175-178.

47. Стеблева Н.В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та методи її оцінки // Економічний вісник Донбасу. - 2018. - № 4(56). - С. 146-153.

48. Танклевська Н.С., Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Ізраїльський досвід післявоєнного відновлення економіки. *Науковий вісник Львівської академії*. 2022. №6. с. 20-28

49. Mokhnenko A. Human capital cost accounting in the company management system / T.Hilorme, I.Perevozova, L.Shpak, A.Mokhnenko, Y.Korovchuk // *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. – 2019. – № 23. – Special Issue 2.

50. Mokhnenko A. Formation of account of reservoir expenses model / I.Perevozova, A.Mokhnenko, L.Mykhailyshyn, O.Stalinska, O.Vivchar // *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. – 2019. – № 23. – Special Issue 2.

51. Mokhnenko A. Identification of Efficiency Factors for Control over Information and Communication Provision of Sustainable Development in Higher Education Institutions / I.Gontareva, M.Borovyk, V.Babenko, I.Perevozova, A.Mokhnenko // *WSEAS Transactions on Environment and Development*. – 2019. – № 15. – P. 593-604.3

52. Mokhnenko A. Integration of the supply chain management and development of the marketing system / I.Perevozova, L.Horal, A.Mokhnenko, N.Hrechanyk, A.Ustenko, O.Malynka, L.Mykhailyshyn // *International Journal of Supply Chain Management*. – 2020. – № 9. – Issue 3. – P. 496-507.

53. Mokhnenko A. Mathematical-Logistic Model of Integrated Production Structure of Food Production / A.Mokhnenko, V.Babenko, O.Naumov, I.Perevozova, O.Fedorchuk // *CEUR Workshop Proceedings, 2020, Volume 2732, P. 446-454*.

54. Mokhnenko A. Modeling of economic security of the enterprise at change of investment maintenance / S.Bondarenko, H.Tkachuk,

I.Klochan, A.Mokhnenko, I.Liganenko, V.Martynenko // Studies of Applied Economics. – 2021. – № 39(7).

55. Mokhnenko A. Innovative Paradigm of Management Accounting and Development of Controlling in the Entrepreneurship / A.Sakun, I.Perevozova, O.Kartashova, O.Prystemskyi, A.Mokhnenko // Universal Journal of Accounting and Finance. – 2021. – Vol. 9, №4.

56. Мохненко А.С. Стратегія розвитку регіонального газотранспортного підприємства / А.Мохненко, К.Мельникова, О.Федорчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2018. – № 32. – С. 91-94.

57. Мохненко А.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі застосування системного підходу / А.Мохненко, О.Федорчук, О.Протосвіцька / Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – Черкаси, 2018. – № 2 (25). – С. 13-25.

58. Mokhnenko A. Software economy as a vector of management of innovative infrastructure of the region / A.Mokhnenko, O.Fedorchuk, K.Melnikova // Вісник Хмельницького національного університету. Серія "Економічні науки". – Хмельницький, 2019. – № 5. – С. 7-10.

59. Мохненко А.С. Особливості корпоративної культури на ІТ-підприємствах в сучасних умовах ведення бізнесу / А.Мохненко, К.Мельникова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2021. – № 42. – С. 45-49.

60. Мохненко А.С. Модель організаційно-економічного механізму логістичної системи підприємства / А.С. Мохненко, О.Б. Наумов, О.О. Чмут // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2023. – № 48. – С. 45-49.

61. Мохненко А.С. Аналіз ефективності функціонування підприємств продовольчої сфери / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Обліково-аналітичне забезпечення й оподаткування розвитку суб'єктів агробізнесу та сільських територій: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2019. – С. 223-235.

62. Mokhnenko A. Concept of sustainable development of the food sector enterprises in the competitive environment / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, O. Protosivitska // Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine: monograph; edited by Khudolei V., Ponomarenko T. – Prague: OKTAN PRINT s.r.o., 2019. – С. 123-141.

63. Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія; за ред. Шарко М.В. – Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. – С. 227-243.

64. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.

65. Mokhnenko, A. Partner relationship assessment methodology / I.Perevozova, N.Daliak, A.Mokhnenko, T.Stetsyk, V.Babenko // International Conference on Distributed Sensing and Intelligent Systems (ICDSIS2020): (Agadir, Morocco 01-03 February 2020). – Agadir, 2020.

66. Мохненко А.С. Оцінка конкурентоспроможності

підприємств агропромислового сектору економіки / А.С. Мохненко // Сучасний стан та пріоритети розвитку системи обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів господарювання агропромислового сектору економіки: монографія. – Херсон: Айлант, 2018. – С. 158-167.

67. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.

68. Mokhnenko A. Development of a regional marketing system / A.Mokhnenko, I.Perevozova // 3rd International Conference on Economic Research (ECONALANYA2019): (Alanya, Turkey 24-25 October 2019). – Alanya, 2019.

69. Мохненко А.С. Формування системи забезпечення зовнішньоекономічної діяльності газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко // Структурна модернізація економіки: прогностні сценарії та перспективи розвитку регіону: монографія. – Херсон: ПП "Вишемирський", 2018. – С. 276-284.

70. Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія. – Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. – С. 227-243.

71. Мохненко А.С. Маркетинг як інструмент ефективного функціонування логістичної системи підприємства / А.С. Мохненко, О.О. Чмут // Маркетинг у підприємництві, біржовій діяльності та торгівлі в smart-суспільстві: управлінський, інноваційний та методичний виміри: колективна монографія / За наук. ред. І. В. Перезової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. – С. 136-160.

72. Мохненко А.С. Organizational and economic mechanism for the development of an enterprise in the IT-sphere / А.С. Мохненко, О.О. Чмут, А.А. Романов // Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів: міжнар. наук.-прак. конф. (м. Івано-Франківськ, 03-04 листопада 2022 р.). – Івано-Франківськ, 2022. – С. 281-282.

73. Мохненко А.С. Організаційно-економічний механізм управління сталим розвитком підприємства / А.С. Мохненко, О.О. Чмут // Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва: міжнар. наук.-прак. конф. (м. Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р.). – Львів, 2023. – С. 281-282.